Tolka ordspråket – Ett moln är nog att förmörka hela solen

- Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 1-3

Syfte

Ta ansvar för vad man säger, och hur man säger det. Ta ansvar för hur man uppträder mot andra och vilken stämning man sprider. Medvetandegöra hur man kan gottgöra en negativ sak man gjort eller råkat göra utan att tänka på det. Träna sig på att lägga märke till fler positiva saker i livet, istället för att fokusera på sådant som är mindre bra. Öka medvetenheten om språkets betydelse för den enskilde individen och andra.

Läraren reflekterar

Ordspråket kan man använda för att medvetandegöra att det räcker med en person som är på dåligt humör för att hela stämningen ska påverkas. Eller att en enda negativ sak kan sudda ut flera bra saker som hänt, förstöra någons goda humör eller sänka en persons självförtroende. Kom ihåg att alla kan göra fel. Men då är det viktigt att gottgöra det. Ofta behöver man göra många goda saker för att kompensera en dålig sak man gjort för att skapa balans och tillit igen.

Metod

- Ordspråket/citatet presenteras för eleverna som skriver ner det som en rubrik. Viktigt att ingen pratar om betydelsen eller sin tolkning innan alla är klara med steg 2. Detta för att alla ska tränas i att utveckla sina egna tankar och att formulera dem.
- Ordspråket/citatet tolkas enskilt i text och bild av eleverna.
- Redovisning i grupp (tränar tal för den som delger sitt arbete och att lyssna aktivt med respekt för de andra). Här tränas många viktiga förmågor; att framföra och stå för sina egna tankar, lyssna på andras tankar, bli berikad av och förstå andras synvinkel och tankegångar. Det skapar möjligheter till djupare möten. Den vars tankar man känner ser man på med nya, varmare ögon.
- Lärarlett samtal och diskussion.
- Reflektion, nyvunna insikter och lärdomar efter redovisning och diskussion där man blivit berikad av andras tankegångar.

Elevtolkning, här från år 3:

CC BY NC SA

Förslag på lärarledda uppföljningar: Egna erfarenheter

Även om himlen är klarblå för övrigt så räcker det faktiskt med ett enda litet moln för att skymma hela solen, när solen går i moln. Du kanske ligger på en strand, blundar, solar och njuter av värmen, men så försvinner de värmande solstrålarna vilket känns direkt. Känslan ändras, du öppnar ögonen för att se om molnet är stort eller litet – ensamt eller om det kommer fler. Så kan det vara när man får en nedåtpuff (nedlåtande kommentar) också. Förutom att ”värmen” försvinner vet man inte heller om det ska komma flera.

Om solen går i moln för länge kanske du sätter på dig en värmande tröja? Tänk om uppåtpuffar (upplyftande kommentarer) och goda handlingar kan kännas som värmande plagg för någon? Om du hör när någon får en nedåtpuff som ”släcker den personens glädje” kanske du kan göra något värmande som hjälper den personen att behålla sitt goda humör, och sin känslomässiga balans?

CC BY NC SA

Diskutera

Kan ni ge olika exempel på situationer i er vardag som stämmer överens med ordspråket? Hemma? I skolan? På idrottslektionen? Andra tillfällen? Hur kan man göra när man hör någon säga något nedlåtande? Vad är civilkurage?

Arbeta vidare

Bilduppgift: Måla moln och solen med inspiration av ordspråket och sätt upp i klassrummet. Gå gärna ut och studera olika moln först.

Hitta på ett tecken, eller bestäm en fras, som upplyser de andra om när de gjort något ogenomtänkt som ”släcker glädje” eller kanske sagt något nedlåtande utan att egentligen mena det. Som en test, för att upptäcka och lägga märke till i vilka situationer det kan hända. Sen kan ni bestämma hur ni göra och hur ni vill ha det istället. Då gäller det att träna in det nya tills det sitter. Det kan ta ett tag, som det ofta gör att trampa upp nya stigar, men det är det värt!

Avslutande fråga till eleverna

Har ni lärt er någonting nytt av ordspråket? Vem vill DU vara, solen eller molnet?

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Strukturerade samtal. Att berätta om vardagliga händelser samt att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Att lyssna, ställa frågor och ge kommentarer.

Kriterier för bedömning av kunskaper*

Eleven samtalar om elevnära frågor och ämnen och ställer frågor, ger kommentarer och framför egna åsikter. När eleven berättar om vardagliga händelser beskriver eleven dem så att innehållet tydligt framgår. Dessutom ger och tar eleven enkla muntliga instruktioner.

Eleven skriver enkla texter med läslig handstil och med digitala verktyg. I texterna använder eleven stor bokstav, punkt och frågetecken samt kan stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i elevnära texter. De berättande texter eleven skriver har tydlig inledning, handling och avslutning.

* årskurs 1-3

CC BY NC SA